NEDISCRIMINARE ŞI INCLUZIUNE PRIN STRATEGII DE STIMULARE A ÎNVĂŢĂRII PRIN ACTIVITĂŢI EXSTAŞCOLARE LA ELEVII CU CES

Prof. Argatu Cristina,
CENTRUL ŞCOLAR DE EDUCAŢIE INCLUZIVĂ SUCEAVA

Strategia motivaţiei învăţării prin activităţile extraşcolare

Activităţile extracuriculare se referă la totalitatea activităţilor educative organizate şi planificate în instituţiile de învăţământ sau în alte organizaţii cu scop educaţional, dar mai puţin riguroase decât cele formale şi desfăşurate în afara incidenţei programelor şcolare, conduse de persoane calificate, cu scopul completării formării personalităţii elevului asigurată de educaţia formală sau dintre şcoală şi comunitate, dispariţia anumitor bariere în comunicare şi asigurarea unui dezvoltării altor aspecte particulare ale personalităţii acestuia.

În scopul socializării şi integrării copiilor cu nevoi speciale, completarea activităţilor educative şi terapeutice din şcoală se realizează cu aportul **activităţilor cxtraşcolare.** Scopul general al acestor activităţi este creşterea gradului de adaptare a copiilor la viaţa socială, mai exact, dezvoltarea autonomiei personale şi sociale, a comportamentului în grup, creşterea stimei de sine şi a stării de bine prin posibilitatea afirmării în grup, intensificarea implicării părinţilor în dezvoltarea relaţiilor cadru de confort psihic necesar elevilor care se implică mai greu în rezolvarea sarcinilor la clasă.

În sprijinul celor afirmate mai sus, pot da câteva exemple remarcabile prin care s-au înregistrat progrese deosebite în rezultatele şcolare datorită implicării lor în activităţile extraşcolare, copiii care la începutul anului şcolar nu-şi manifestau nici cel mai mic interes faţă de activităţile clasei. Astfel, unu dintre ei a devenit responsabil în Consiliul elevilor pe clasa cu activităţile extraşcolare, funcţie de care este foarte mândru şi care l-a determinat să se implice tot mai mult în viaţa şcolară.

În continuare voi prezenta câteva din activităţile extraşcolare la care au participat cu drag şi interes copiii cu nevoi speciale.

Concursurile şcolare au o valoare deosebită pentru stimularea motivaţiei învăţării şi atingerii performanţei acestor copii, aşa cum bine s-a remarcat în cadrul unor activităţi care au avut la bază competiţia. Două cazuri mai deosebite merită amintite aici: în primul rând este vorba de un elev bun la învăţătură, poate singurul la care motivaţia învăţării este intrinsecă, şi care, înaintea începerii concursului „Cel mai bun recitator" era atât de emoţionat şi de dornic de reuşită, încât nu mai prididea să-şi facă cruce. Cel de-al doilea caz care m-a impresionat este cel al elevului cu dificultăţi de învăţare şi tulburări de comportament, care neînvăţând poezia, nu a putut participa la concurs. În timpul pauzei, acesta s-a căznit singur, pentru că citeşte pe litere, iar la următoarea oră, fericit şi plin de încredere, a recitat strofa învăţată.N-am să uit niciodată fericirea şi satisfacţia din ochii lui, atunci când a fost lăudat în faţa colectivului de elevi .

Serbările şcolare au valenţe psihopedagogice deosebite în cazul tuturor copiilor, dar mai ales în cazul copiilor cu cerinţe educaţionale speciale. Este momentul când ei se pot afirma la fel de bine ca şi ceilalţi copii, iar bucuria afirmării pe scenă în faţa părinţilor, a colegilor şi cadrelor didactice este imensă. Serbările cu diferite ocazii, prilejuiesc momente de înaltă trăire emoţională şi afectivă, dezvoltă mândria şi stima de sine, dar şi competenţe lingvistice, exersarea memoriei, cultivă simţul şi spiritul estetic. Acum se pot descoperi talente şi aptitudini care au stat în stare latentă, şi, care odată provocate, pot deschide noi căi de dezvoltarea şi afirmarea personalităţii fiecărui copil.

Performanţă prin activităţi artistico -plastice

Este binecunoscut faptul că oricărui copil îi place să deseneze, să „mâzgălească" încă din fragedă copilărie pereţii camerei, cărţi, foi, simulând scrisul peste tot. Este modul lui de a-şi exprima trăirea artistică, dar şi cunoştinţele şi gândurile sale, felul său de a reprezenta lumea. Bucuria trăirii „operei de artă"este atât de mare încât aceasta, în timp, va influenţa puternic dezvoltarea proceselor

cognitive superioare (gândirea, memoria, imaginaţia), afectivitatea, creativitatea copilului, dar poate, de asemenea, stimula trezirea interesului şi a motivaţiei pentru învăţare.

Strategia motivării prin cultivarea abilităţilor practice

Având aplicabilitate în viaţa de zi cu zi, abilităţile practice permit explicarea lumii înconjurătoare şi oferă copilului cunoştinţele necesare pentru a acţiona asupra acesteia, în funcţie de propriile nevoi şi dorinţe. Pe baza teoriei inteligenţelor multiple şi din perspectiva interdisciplinarităţii, am introdus în strategia didactică cât mai multe elemente şi momente specifice abilităţilor practice tocmai pentru a veni şi în sprijinul copiilor care întâmpină greutăţi la unele obiecte, putând, astfel, înţelege noţiunile noi şi exprima mai uşor prin acest mod. Această strategie are mari influenţe asupra activării şi stimulării motivaţiei învăţării, cu precădere asupra copiilor cu cerinţe educaţionale speciale, care astfel au posibilitatea afirmării dezvoltării stimei de sine. Elevii participă cu mare drag la tot felul de activităţi practice începând de la simple colaje, cusături fine şi complicate şi până la tehnica origami şi quilling. La această activitate copiii au participat foarte emoţionaţi ,deoarece au confecţionat felicitări şi mărţişoare. Apoi ca o încununare a muncii lor, lucrările au fost dăruite de copii bătrânilor dintr-un Cămin de bătrâni, unde emoţia a fost mai mare decât atunci când au lucrat, pentu că o bătrânică le-a cântat un cântec despre familie şi copii ceea ce i-a impresionat profund. Această activitate i-a pus pe gânduri şi au promis că vor face acest gest frumos în fiecare an de Mărţişor.

Performanţă prin activităţile ludice,, *Copilul trebuie să vină la şcoală cu lumea lui."*

Jocul este o activitate desfăşurată cu plăcere în care se solicită eforturi fizice şi mentale. Copiii intră uşor în atmosfera jocului şi trăiesc atât de puternic încât neglijează alţi stimuli din jur. Jocul devine o lume a lor, din care îi scoţi cu greutate. Joaca devine o formă proprie de manifestare, în care se afirmă liber şi trăieşt satisfacţii puternice, este o distracţie pentru copil, o evadare din lumea organizată şi o incursiune într-o lume proprie în care pot apărea restricţii numai dacă sunt acceptate de copil.

Venind la şcoala, această lume se continuă prin tot felul de activităţi în care, deşi învăţarea este vizată, jocul are un rol deosebit, cu multiple valenţe formative. Locul jocului liber, spontan, neorganizat, este luat treptat de jocul didactic. Spre deosebire de alte jocuri ale copiilor, **jocul didactic** se distinge prin calităţile sale educative, prin împletirea elementului distractiv cu cel educativ, ceea ce face din acest joc o activitate atrăgătoare. Prin jocul didactic copilul îşi exersează cunoştinţele, le fixează şi le consolidează, le aplică în diverse situaţii, devenind în timp deprinderi şi priceperi.

Jocul didactic este unul dintre factorii cei mai importanţi în formarea şi stimularea motivaţiei învăţării; este scânteia declanşatoare ce produce acea stare emoţională care trezeşte elevului dorinţa şi preocuparea faţă de activităţile din clasă. Este suficient să spui elevilor „Haideţi să ne jucăm un joc!" ca toate frunţile să se descreţească, se simte o relaxare în atitudinile lor, iar privirile exprimă o bucurie şi curiozitate profundă până şi la cel mai apatic elev. Cele mai „gustate" jocuri didactice practicate la clasa incluzivă sunt jocurile care presupun şi dinamism, mişcare - **jocurile de rol, dramatizările** - în care, pentru câteva momente, elevii cu nevoi speciale, uită cine sunt, îşi schimbă identitatea, se confundă cu personajul sau rolul interpretat.

De asemenea, completarea unor **careuri, dezlegarea enigmelor** şi **definiţiilor** au devenit o activitate deosebit de atractivă pentru aceşti elevi, care, nici măcar nu auziseră de existenţa lor.

Bibliografie:

- Cerghit, I. (2002), *Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii,* Editura Aramis, Bucureşti.
- Gherguţ, A.(2001), *Psihologia persoanelor cu cerinţe speciale, Strategii de educaţie integrată,* Editura Polirom, laşi.